

vsa čast in hvala ondotnim častitim šolskim sestram. Banderi je kupila naša vrla vdova Neža Godec, nebo pa farni mladenčič in dekleta. Njej in vsem tem Bog plati! Poln radosti za nas Tinjske farane je bil tisti dan, ko smo slišali prvokrat peti naše nove glasne orglje v podružni, nekdanj širnoznani romarski cerkvi sv. Urha, za koje prav pridno denar zlagajo vsi posestniki cele fare. Prav radosten dan za nas bo zopet tisti, če nas še ljubi Bog pusti na svetu, ko bomo začeli v farno cerkev hoditi po novih stopnjicah, katerih nam je v resnici krvavo treba. Nedavno smo si nje naročili pri bistrškem kamnoseku, ki bo nje s svojimi pomočniki izsekali iz pohorskega belega marmorja do prihodnjega maja. Denar za nje bomo imeli hitro skupaj, ker se pridno oglašajo taki dobrotniki, kojih vsak hoče svojo stopnjico kupiti. — Prav veseli v srcu smo tudi vsekdar, kedar koli zagledamo zidovje bodi si okoli župne cerkve, bodisi okoli pokopališča, katero je že bilo na pol podrto in zanemarjeno, pa je zdaj zopet pozidano in čedno pobeljeno, da se že od daleč blišči, kadar ga obsevajo solčni žarki. In ko bo drugo leto vsa podstrešina na cerkvi popravljena in na zvonik nova djana in s kamenjem krita (deske in brune zato že vozijo iz Planine sem doli), zatem bo naša župna cerkev zares ponos vseh Tinjčanov. Tako pa se polagoma tudi pripravljamo za tisti preradostni dan, ko bodo nas obiskali in prišli deliti zakrament sv. birme prevzvišeni knezoškof. Bog daj za čast božjo in za lepoto svojih hiš božjih prav goreče vnetim faranom dočakati še ovega ravnostnega dneva!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Naj se skrajša v državnem zboru razprava o drž. proračunu, to je sicer dobra želja, toda že razprava o tem predlogu je dolga, treba je bilo za-njo celih troje sej in je torej malo upanja, da bo razprava o proračunu v resnici krajša, kakor druga leta. Kriva je tega pač najbolj mladočeska stranka, katere udje govorijo bodi prav, bodi neprav zoper vsako, še tako neznanstveno stvar, ki pride v razpravo. — V graščini v Mayerlingu pri Dunaji je sedaj iz hiše, kjer je ležal pokojni cesarjevič Rudolf na mrtvaškem odru, napravljena kapela in je bila v ponedeljek v njej prva sv. maša v pričo svetlega cesarja. — Grof Hartenau, prej Aleksander knez bolgarski, biva sedaj v Gradci in je c. kr. polkovnik pri 27. pešpolku, v katerem služi tudi nekaj slov. vojakov. — Prelat J. Karlon, urednik glasila štajarskih nemških konservativcev, je umrl po dolžji bolezni. Svoje dni je imel veliko upliva, zagovarjajoč delovanje konservativnih poslancev. — Slov. duhovniki

so na Koroškem pravi trpini; največ sile dela se jim se ve, da od liberalcev, ali tudi nemška duhovščina gleda „bolj pisano“ na nje, nekaj pač zato, ker vidi, da imamo tudi Slovenci liberalcev, nič boljših, kakor so nemški. — V Ljubljani se je osnovalo slov. obrtno društvo na podlagi konservativnih načel; to je pač znamenje za to, da prodira razpor že tudi v te kroge. — Veliko posestvo Kranjsko je izvolilo v drž. zbor grofa Evina Auersperg, v deželni pa Ed. pl. Langer. Oba sta nemška liberalca. — Slov. šola dobijo v Ločniku pri Gorici, ali ta šola ni po volji tamošnjim Lahom in zato kličejo laško šolsko društvo na pomagane. Upamo, da storijo to brez uspeha. — Glavni dobitke česke razstave v Pragi pride bojda v roke necega kadeta v Trstu; kupil je srečko še le zadnje dni od neke perilje. — Kakor je znano, je okolica Trsta čisto slovenska, zato so tudi šole slovenske, ali laški šolski svet v Trstu si pomaga s tem, da vzdržuje laške paralelke na teh šolah in nekaj otrok dobi tudi vselej va-nje, se ve, da slovenskih, ker laških ni. — Prvotne volitve v Poreči na Istri so za tamošnje Slovence izpadle slabo ter so dobili lahonski volilni možje za tri glase večino. — Hrvatski sabor snide se v Zagrebu dne 10. novembra ter ima seje svoje lahko kje do konca januarja. — Ogerska vlada tirja, da ji državni zbor dovoli za četrt leta stroške naprej, ne da se poprej razpravlja o njih v zboru. No pri nas je bilo to doslej že po vsem v navadi, čemu bi tedaj tudi ogerska vlada ne poskusila tega? — Poljaki so poleg grofa Taafe najsrečnejši, kajti vlada jim dovoli vse, kar čejo. Tako dobijo sedaj v Lvov novo ravnateljstvo za vse železnice, kar jih teče po Galiciji. Tako ostane veliko denarja v deželi.

Vunanje države. Sedaj se kaže že bolj in bolj, da so framasoni izvili iz trte uzrok za to, da so lahko napadli francoske romarje v Rimu. Preveč jim jih je bilo in bati so se jeli, da bodo šli srečni, da so videli sv. očeta Leona XIII. vsak na svoj dom ter še potlej doma delali za poglavarja in torej za celo sv. katol. cerkev. — Italija pač ni zvesta zaveznica, kajti skoraj čisto gotovo je to, da je minister Rudini izročil prepis zaveze, ki velja za Avstrijo, Nemčijo in Italijo, ruskemu ministru Giersu in ta ga brž ni prosil brez namena za-nj. — Francoska vlada hoče neki zabraniti romanje v Rim, kajti dela ji situobe. No če ne dobi od drugod večjih sitnob, tedaj je ona lahko pač na miru! — V angleškem državnem zboru je dobil lord Balfour čast biti vodja poslancev in je to sila imenitna služba, višja skoraj, kakor je pri nas predsedništvo v drž. zboru. — V nemškem ministerstvu se pregleduje sedaj načrt nove postave za ljudske šole. Nič pa se doslej ne izve, kaka da bode le-ta postava. —

Novi Württembergski kralj Viljem nima otrok in zato dobi vojvoda Württemberg, fzm. v c. kr. armadi in doslej brigaški poveljnik v Gradci, blizo že pravico, da postane kedaj kralj. — Na posojilo ruske vlade se je najbolj vpisovalo na Francoskem, manje pa na Angleskem in Nemškem, ali Rusijo skrbi to malo, da dobi le denarja! — Bolgarsko sobranje ali drž. zbor je sklicano na dne 27. oktobra. — Prejšnji kralj vseh Srbov, Milan, je vzel dva miliona posojila in je v tem zastavil tudi dve graščini, do katerih nima pravice, ker so lastnina države. Vsled tega se je v Srbiji vzdignila huda nevoľja zoper njega. — Turška vlada je neki sklenila, da se ne meša v vojsko, če nastane kje med Rusi in Nemci ali Avstrijci. Če je to resnica, dosegla je Rusija veliko ter postavi lahko kedaj vso vojsko zoper sovražnika. — Ustaja v Yemenu še ni pri kraju, da si ni upanja za ustajnike na zmago. — Kolera je v Afriki polegla, vsaj sliši se malo več o njej. — V Banani na gornjem Kongu so zamorci umorili pet belgijskih misijonarjev. Divjaki so razmesarili njih trupla na grozoviti način. — V južni Ameriki so vse republike v necem neredu, najbolj zato, ker se slabo gospodari z državnim denarjem. — V Braziliji se je bati novih neredov in sedanja vlada vidno ni kos drhali, s katere pomočjo je prišla sama na vrh, do moči svoje v državi. Tako je rado povsod: krivica vjeda krivico.

Za poduk in kratek čas.

Vseobčna deželna jubilejna razstava v Pragi leta 1891.

(Konec.)

Z razstavo je v najožje zvezi zgodovina naroda českega in zlata Praga. Vsak Čeh stopi s svetimi občutki na njena kraljevska tla. Vsa Praga je českemu narodu jeden veliki in slavni spomenik česke zgodovine. V Višegradu so stolovali od pradavna do 16. stoletja česki kralji, pozneje pa v krasnem in velikanskem gradu Hradčani, kateri je mnogo lepši in trikrat veči od Dunajskega ces. dvora. L. 1526. so izvolili stanovi česki nadvojvoda Ferdinanda I. za svojega kralja. Spojivši tako krono česko s hišo Habsburško, položili so temelj sedanjemu našemu cesarstvu. Cesarji avstrijski stolovali so odslej v Pragi v slavnih Hradčanih, l. 1614. preselil se je cesar in kralj Matija s svojim dvorom in cesarskimi uradi na Dunaj, a deželno vladno je prepustil najvišima urednikoma Jaroslavu Martinicu in Slavati. Ker sta ta dva s protestantskimi českimi stanovi kruto postopala, vrgli so nju in pisarja Fabricija razdraženi protestantje iz visokega Hradčina skozi okna in s tem je bilo dano geslo k 30 letni vojski, ki je stra-

hovito razsajala po srednji Evropi ter česko deželo najhujše ranila. Po nesrečni bitki na Beli gori l. 1620. je padel narod česki v neizrečeno bedo. V Pragi je izkrevavelo na morišči 27 českih plemičev, a drugi plemenitaši so bili prognani, na njihovo mesto pa so drli Nemci v kraljevo Prago. L. 1631 so pridrli Saksonci ter so iz Prage pobrali vse umetnosti. L. 1639 in 1648 so pridrli dvakrat Švedi s svojo pogubo nad njo; l. 1757 pridrli so v 7 letnej vojski Prusi, streljajoč 21 dni na njo so pokončali blizu 1000 hiš, le zmaga Daunova nad Prusi jo je ohranila pogina. Smrtno rano pa bi imela zadati českemu narodu centralizacija Jožefove vlade. Cesar Jožef II. hoteč v dobri svoj volji ojačiti celo državo s sredstvom jednega državnega (nemškega) jezika, je odvzel vsem uradom, višjim in najnižjim šolam česki jezik, a česko krono z insignijami českega kraljevstva je dal odvesti na Dunaj v dvorno riznico, česki zbor bi pa smel zborovati le tedaj, ko bi cesar to za potrebno spoznal. Po Jožefovi smrti so česki stanovi in narod zahtevali od naslednika Leopolda II. svojo krono z vsemi kraljevskimi insignijami nazaj. Leopold II. je v to vrnitev krone privolil ter določil, da se ima slovesno in v velikem spremstvu prevesti v Prago. Na meji českega kraljevstva so jo pričakali vsi zastopniki českih stanov in mest ter so jo spremljali v slovesnej obleki na bôdrih konjih do zlate Prage. V vsakem mestu, trgu, da najmanjšej vasi so jim prišla oblastva, duhovniki z monštranco in v svečane obleke nasproti, zvonovi so zvonili, možnarji in topovi pokali, godbe igrale, a narod je ginjen od veselja jokal videč svojo krono zopet na domačih tleh. Tudi cesar Leopold II. se je odzval vseobčnemu glasu narodovemu prišel je v Prago ter se dal dne 14. septembra 1791 s soprogo Marijo Ludoviko kronati za českega kralja, da bi s prisego potrdil prava českega naroda. Da bi pa cesar Leopold II. za svojega bivanja v Pragi spoznal kulturno moč českega naroda, priredili so česki stanovi obrtno razstavo v Pragi, ki je bila prva razstava v Evropi. Česko delo in česko ime je znova zaslovelo po svetu, pa zopet je moralo potihnuti vsled francoskih vojsk. Priredili so sicer v Pragi še l. 1828., 1829., 1831. in končno l. 1836. pri kronanji cesarja Ferdinanda za českega kralja deželne razstave, a od te dobe so bile moči in oči českega naroda obrnjene na politične boje in česka obrt je kmalu izgubila ono prvenstvo, ki si ga je prej z razstavami priborila. Letos pa je s krasno jubilejno razstavo zaslovela zopet čast česke obrti po vsej Evropi in česki narod začelja novo dobo v svojem kulturnem življenji. R. K.

Smešnica 43. „Gospod“, vpraša bolnik zdravnika, „gospod, ali ne veste zdravila za